

Gospodarske novice.

* Tudi jajca nesó na milijone dohodkov. Angleži cenijo tečnost jajec za človeško jed, zato povžijejo mehko kuhanih jajc sila veliko. Ker jim jih domače kokoši ne iznesó toliko, kolikor jih potrebujejo, zato jih nakupujejo na Francoskem (vsako leto za kakih 10 milijonov gold. in iz Belgije in Holandijo. Ker pa je vse to še premalo, obračajo se zdaj še v severno Nemčijo in v naše cesarstvo. Na Nemškem namažejo vsako jajce z oljem; na Lipskem je neki velik barantač, ki je nedavno obhodil Bavarsko, Česko, Ogersko do Banata in Slavonijo, da je videl, kako stoji v teh deželah s kokoši in si zaaral na milijone jajec. Za prvo poskušnjo so jih iz Ogerskega poslali 600 zabojev (kišt); v 3 dneh so bile po železnici v Lipsiji in odtod v 7 dneh na trgu v Londonu. — Tu se spet očitno kaže, kako olajšajo železnice kupčijo — in lahko je mogoče, da kranjska in štajarska jajca pridejo še v London.

Národno-gospodarske stvari.

„Slavia“ vzajemno zavarovalna banka — radikalno sredstvo ohraniti Čehom 21 milijonov goldinarjev, ki leto za letom iz dežele gredó.*)

Po „Slovan-u“.

Statistično je dokazano, da tuje asekuracije leto za letom samo iz Českega (brez Moravskega in Šlezkega) čez 20 milijonov gold. odpeljejo.

Ti milijoni so prostovoljni davek, ki si ga nečimerno naklada česki kmetovalec, česki delavec, česki trgovec, skratko rečeno, naš narod sam na korist tujih špekulantov večidel nam protivnih.

Ako slišimo, da tretjina davkov naših znaša 21 milijonov, zavzamemo se in javkamo, al zaradi tega pa ne javkamo, da smo tako nespametni, da si lahko miselno sami nakladamo ta davek. Vendar se redko katerikrat ravna tako po nespameti; marveč največkrat so tega krivi oni, ki so narodu našemu jemali priložnost, da se ni mogel zadosti učiti, omikati se in si prisvojiti dotičnih narodno-gospodarskih vednosti. Čem več pa je narod naš zaostal v vsem tem, temveč je nam, kateri te reči razumemo, dolžnost, da podučimo narod.

Kdor tako ne dela, zanemari domovinsko, tedaj npravno dolžnost, in kdor napačne razumke raznaša med ljudstvo, ta ni pošten narodnjak, marveč deluje na škodo naroda svojega. Taka se godí v nekterih kalendarjih, kjer se „Kotva“, nemško društvo akcionarjev „Anker“ hvali in priporoča, ktero je iz našega naroda izsésalo že nekoliko milijonov.

Spoznavši škodo tujih asekuracij na blagostanje svojega naroda je sklenil dr. Fr. Lad. Chleborad temu konec storiti. Narodu svojemu ohraniti 21 milijonov zdelo se mu je tako važno, da je odložil jurično svojo kariero in se lotil osnove in pospeševanja „Slavie“, vzajemne zavarovalne banke v Pragi. Ta ustav naj tedaj bode jéz, ki zadržuje in ovira povodenj, ktera vsako leto českemu narodu poplavi tako ogromne zneske!

To bistveno misel je dr. Chleborad brž prvokrat razodel v razglasu, ki ga je 27. marca 1868. leta razposlal med česko-slovanski narod, in kjer je govoril tako-le: „Nadjam se, da česko-slovanski narod bode radostno pozdravljal početje odborovo, in jaz Vas po-

zivljam podpirati „Slavio“, ki Vas ima rešiti brezštevilnih tujih agentov, ki Vam denar kradejo iz žepa, — podpirati „Slavio“, ki ima našim delalcem v poslednjem trenutku življenja biti tolažba, — našim kmetovalcem na police posojóča hipotečna banka, — domača naprava, ktera ne vodi denarja na Dunaj, Ogersko, Belgijo, Angležko, nego ga v Prago pripelje, od kodar naj se v rodovitnih potocih razlije po vseh česko-slovanskih okrajnah“.

(Kon. prih.)

Politične stvari.

Interpelacija

štajarskih slovenskih poslancev v štajarskem zboru.

(Dalje.)

Poleg tega nam je treba še marsikaj premisliti: nemška liberalnost ni bila toliko velikodušna, da bi bila Slovencem, katerih je vendar $\frac{2}{5}$ vseh deželnih prebivalcev, dala le en sedež v deželnem odboru štirskem, sploh se v vsem delovanju deželnega odbora kakor rdeča nit vije premišljeno prizadevanje narodnega zatiranja. Z najničevejšimi izgovori so se nam leta in leta šole odrekale; negledé na naše razmere ozirajo se vedno v tuje dežele, kamor se za ogledne popotnike vedno denar pošilja in od koder dobivamo tujo, z našimi okolišči neznano, našim koristim protivno tako imenovano inteligencijo; in konečno so nam hoteli vriniti samo meščanske šole, ki bi imele koristiti samo germaniziranemu meščanstvu in ktere so po svoji osnovi čisto skažene; skoraj celo desetletje smo se morali boriti za realno gimnazijo, ktera bi bila vsem odprta; kmetijska šola na slovenskih tleh se je odrekla, samo da bi si slovenstvo ne opomoglo, klubu §. 19. pak se je na slovenskih tleh za slovensko mladež s slovenskimi novci napravila nemška, sicer že v svoji osnovi skažena, premala vinorejska šola in še ta se je čisto neopravičeno in na velike stroške preložila v najbolj ponemčeni kraj, samo zato, da bi slovenstvo od nje kolikor najmanj mogoče koristi dobivalo; že obstoječega slovenskega gospodarskega lista zato niso hoteli podpirati, ker ta list govori tudi o dnevnih vprašanjih in sicer v narodnem smislu, temu nasproti pa se za slovenski denar zdržuje nemšk list, slovenskemu ljudstvu pa se za njegove novce podaja le neka prestavljena, po nemško pripravljena, pogreta jed.

Z veliko viro je na dalje deželni odbor prenalil postavo o okrajnem zastopništvu, ktera vsled svojega strahovitega volilnega reda slovensko-kmečki živelj ter njegove narodne, duševne in materialne koristi popolnoma izroča potujčenemu meščanstvu in birokraciji, in ktera je postala novo orodje za narodno tlačenje. Velike svote plačujemo za deželne potrebe zlasti za nemške učne namene, za naše narodne potrebe sploh, kakor tudi za narodne potrebe v glavnem mestu se ničesa ne stori; dá, celo stolici za slovanske jezike in literaturo, ki je več kakor 50 let bila na graškem vseučilišči, odtegnila se je vsaka podpora iz deželnega premoženja in brezobzirno se vtikajo vsi deželni zavodi v nemško glavno mesto, kamor se v masah sili naše ljudstvo, da tam žalostno životari in se pita s strupom potujčevanja. Za naše denarje se olepšuje glavno mesto, vzdržuje se gledišče, zidajo se palače, našim ljudem pa se v tako obilnem številu zemljišča po eksekuciji prodajo. Slovenec kot Slovenec ne dobí pri deželnih uradih nobene službe, in z največo brezobzirnostjo se oddajajo celó službe pri deželnih zavodih, ki stojé na slovenskih tleh. Z nevoljo in po polževo se pripravljajo popraviti krivično nam volilno postavo, volitve narodnih poslancev se podirajo

*) Ker tudi čez dežele slovenske hoče „Slavia“ razširiti svoje delovanje, naj pričujoči sestavek povzamemo iz praškega časnika „Slovana“.